ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2003

Vyhlásené: 31.07.2003 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

315

NARIADENIE VLÁDY

Slovenskej republiky

z 9. júla 2003,

ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania

Vláda Slovenskej republiky podľa § 2 ods. 1 písm. k) zákona č. 19/2002 Z. z., ktorým sa ustanovujú podmienky vydávania aproximačných nariadení vlády Slovenskej republiky v znení zákona č. 207/2002 Z. z. a na vykonanie § 3 ods. 2 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov nariaďuje:

§ 1
Predmet úpravy

(1) Týmto nariadením vlády sa do právneho poriadku Slovenskej republiky transponuje smernica Rady uvedená v prílohe č. 1.

(2) Toto nariadenie sa vzťahuje na presuny, ustajnenie, znehybnenie, omráčenie, zabíjanie a usmrcovanie zvierat chovaných alebo držaných na produkciu mäsa, kože, kožušín alebo iných produktov a na spôsoby usmrcovania zvierat pri eradikácii chorôb.

(3) Toto nariadenie sa nevzťahuje na

a) technické alebo vedecké pokusy týkajúce sa postupov podľa odseku 2, vykonávané pod dozorom príslušných orgánov,

b) na zvieratá usmrtené pri kultúrnych alebo športových podujatiach,

c) voľne žijúce zvieratá ulovené povoleným spôsobom.[1])

§ 2
Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia sa rozumie

a) bitúnkom každá prevádzkareň vrátane zariadení na presuny alebo ustajnenie zvierat používaná na komerčné zabíjanie zvierat,

b) presunom zvieraťa jeho vykládka alebo premiestnenie z vykladacej rampy, z maštale alebo z ohrady na bitúnku do zariadenia alebo na miesto, kde sa zviera zabije,

c) ustajnením držanie zvierat v maštali, v ohrade, na krytej ploche alebo poli užívanom bitúnkom s cieľom poskytnúť im potrebnú starostlivosť pred ich zabitím, ako je ich napojenie, nakŕmenie a odpočinok,

d) znehybnením použitie postupov určených na obmedzenie pohybu zvieraťa s cieľom umožniť účinné omráčenie alebo usmrtenie,

e) omráčením každý postup, ktorý pri použití spôsobí zvieraťu okamžitú stratu vedomia trvajúcu až do navodenia smrti,

f) usmrtením každý postup, ktorý zvieraťu spôsobí smrť,

g) zabitím každý postup, ktorý spôsobí zvieraťu smrť vykrvením,

h) príslušným orgánom príslušný orgán veterinárnej správy[2]) alebo ústredný orgán členského štátu oprávnený vykonávať veterinárne kontroly alebo akýkoľvek orgán, na ktorý ústredný orgán preniesol túto právomoc.

§ 3
Ochrana zvierat

Zvieratá musia byť ušetrené každého zbytočného podráždenia, bolesti alebo utrpenia počas presunu, ustajnenia, znehybnenia, omráčenia, zabitia alebo usmrtenia.

Požiadavky na bitúnok

§ 4

Konštrukcia, vybavenie, zariadenie bitúnku a jeho prevádzka musia vylučovať podráždenie, bolesť alebo utrpenie zvierat.

§ 5

(1) Nepárnokopytníky, prežúvavce, ošípané, králiky a hydina privezené na bitúnok na zabitie musia byť

a) presúvané, a ak je to potrebné, ustajnené v súlade s prílohou č. 2,

b) znehybnené v súlade s prílohou č. 3,

c) omráčené bezprostredne pred zabitím alebo usmrtením v súlade s prílohou č. 4,

d) vykrvené v súlade s prílohou č. 5.

(2) Ak zviera podlieha zvláštnym metódam zabíjania rituálnym spôsobom, požiadavky podľa odseku 1 sa naň nevzťahujú.

(3) Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky (ďalej len „štátna veterinárna a potravinová správa“) môže prevádzkarňam vymedzeným na uznanie výnimky podľa osobitných predpisov[3]) poskytnúť výnimky z požiadaviek ustanovených v odseku 1 písm. a) vo vzťahu k požiadavkám na presuny a ustajnenie hovädzieho dobytka a z požiadaviek ustanovených v odseku 1 písm. a) a z požiadaviek na spôsoby omračovania a usmrcovania podľa prílohy č. 4 vo vzťahu k hydine, králikom, ošípaným, ovciam a kozám, za predpokladu, že požiadavky podľa § 3 sú splnené.

§ 6

(1) Náradie, znehybňovacie zariadenie a iné vybavenie a zariadenie používané na omračovanie alebo usmrcovanie musí byť navrhnuté, vyrobené, udržiavané a používané spôsobom zabezpečujúcim rýchle a účinné omráčenie alebo usmrtenie v súlade s ustanoveniami tohto nariadenia.

(2) Príslušný orgán musí kontrolovať, či náradie, znehybňovacie zariadenie a iné vybavenie používané na omračovanie alebo usmrcovanie zvierat zodpovedá stanoveným zásadám a musí ho pravidelne kontrolovať, či je v dobrom technickom stave umožňujúcom dosiahnutie účinku uvedeného v odseku 1.

(3) V mieste zabíjania musí byť pre prípad núdzového použitia držané vhodné, riadne udržiavané a pravidelne kontrolované náhradné vybavenie a náradie.

§ 7

(1) Presuny a činnosti pri ustajňovaní zvierat, pri znehybňovaní, omračovaní, zabíjaní a usmrcovaní zvierat môže vykonávať len osoba, ktorá má potrebné vedomosti a kvalifikáciu na humánne a účinné vykonávanie úloh.

(2) Príslušný orgán kontroluje, či osoba vykonávajúca zabíjanie zvierat má potrebnú kvalifikáciu, zručnosť a profesionálne znalosti.

Zabíjanie a usmrcovanie zvierat mimo bitúnkov

§ 8

(1) Ak sú zvieratá uvedené v § 5 ods. 1 zabíjané mimo bitúnku, na ich zabíjanie sa vzťahujú požiadavky podľa § 5 ods. 1 písm. b) až d).

(2) Požiadavky podľa odseku 1 sa nevzťahujú na zabíjanie alebo usmrcovanie hydiny, králikov, ošípaných, oviec a kôz pre vlastnú spotrebu chovateľa, ak sú dodržané základné požiadavky podľa § 3 a ošípané, ovce a kozy sú pred zabitím omráčené.

§ 9

(1) Ak sú zvieratá uvedené v § 5 ods. 1 zabíjané alebo usmrcované z dôvodov eradikácie choroby, zabitie alebo usmrtenie sa vykoná v súlade s prílohou č. 6.

(2) Zvieratá chované na získavanie kožušiny sa usmrtia v súlade s prílohou č. 7.

(3) Prebytočné jednodenné kurčatá[4]) a nepotrebné embryá v liahni sa musia bezodkladne usmrtiť v súlade s prílohou č. 8.

§ 10

Ustanovenia § 8 a 9 sa nevzťahujú na prípad, keď je zviera priamo usmrtené z naliehavého dôvodu, ak v dôsledku poranenia, choroby alebo inak vážne zmeneného zdravotného stavu, napriek vhodnej starostlivosti a liečbe, hrozí pretrvávanie bolesti alebo utrpenia a preprava na bitúnok by neúmerne zvyšovala jeho bolesť alebo utrpenie.

§ 11

Zranené alebo choré zviera musí byť zabité alebo usmrtené na mieste. Príslušný orgán môže povoliť prevoz poraneného alebo chorého zvieraťa na jeho zabitie alebo usmrtenie za predpokladu, že takýto prevoz neznamená pre zviera ďalšie utrpenie.

Zabíjanie zvierat rituálnym spôsobom

§ 12

(1) Registrovaná cirkev alebo náboženská spoločnosť,[5]) ktorá vykonáva zabíjanie zvierat rituálnym spôsobom pre svoju potrebu na uspokojenie určitých tradičných náboženských rituálov, môže zabíjanie vykonávať len s povolením hlavného veterinárneho lekára za dodržania všeobecných požiadaviek ustanovených v § 3.

(2) Povolenie na zabíjanie zvierat rituálnym spôsobom vydá hlavný veterinárny lekár na dobu jedného roka na základe žiadosti.

(3) Žiadosť podľa odseku 2 musí obsahovať:

a) názov a sídlo žiadateľa,

b) meno a priezvisko osoby oprávnenej konať v mene žiadateľa,

c) meno a priezvisko osoby splnomocnenej alebo určenej na zabíjanie zvierat zvláštnymi metódami rituálnym spôsobom, doklady preukazujúce kvalifikáciu a dĺžku praxe v zabíjaní zvierat zvláštnymi metódami rituálnym spôsobom,

d) dôvod podania žiadosti o povolenie zabíjať zvieratá rituálnym spôsobom,

e) predpokladaný počet zvierat, ktoré majú byť zabité počas platnosti tohto povolenia,

f) miesto, kde budú zvieratá zabíjané pod veterinárnym dozorom,

g) skutočný počet zvierat zabitých rituálnym spôsobom počas platnosti predchádzajúceho povolenia na zabíjanie zvierat rituálnym spôsobom, ak povolenie bolo v minulosti vydané,

h) dátum podania žiadosti a podpis osoby oprávnenej konať v mene žiadateľa.

(4) Hlavný veterinárny lekár môže žiadosť zamietnuť alebo zrušiť povolenie na zabíjanie zvierat zvláštnymi metódami rituálnym spôsobom, ak

a) sa zistí porušenie všeobecných podmienok ustanovených v § 3,

b) osoba splnomocnená, určená alebo vykonávajúca zabíjanie zvierat zvláštnymi metódami rituálnym spôsobom nespĺňa kvalifikačné požiadavky,

c) sa zistí zabíjanie bez veterinárneho dozoru,

d) nebol uvedený počet zabitých zvierat podľa odseku 3 písm. g).

(5) Zvieratá môžu byť zabíjané zvláštnymi metódami rituálnym spôsobom len na schválenom bitúnku, znehybnené a v polohe prirodzenej pre zabíjaný druh zvierat; za prirodzenú polohu možno považovať i fixačnú polohu tela inú ako na chrbte.

(6) Zvieratá zabíjané zvláštnymi metódami rituálnym spôsobom musia byť najneskôr bezprostredne po začatí samotného rituálneho zabíjania zbavené vedomia v súlade s prílohou č. 4.

(7) O zabíjaní zvierat rituálnym spôsobom musí byť najmenej jeden pracovný deň vopred informovaná miestne príslušná regionálna veterinárna a potravinová správa.

§ 13
Dovoz z tretích krajín

(1) So zvieratami, z ktorých mäso je dovážané do Slovenskej republiky z tretích krajín, sa musí v súvislosti s požiadavkami na ich ochranu zaobchádzať v čase ich zabíjania alebo usmrcovania tak, že sa prinajmenšom vyrovná zaobchádzaniu, ktoré zvieratám zaručuje toto nariadenie. Potvrdenie o splnení tejto požiadavky musí byť priložené k zdravotnému certifikátu.

(2) Prevádzkareň, ktorá sa nachádza na území tretej krajiny, musí byť Európskou komisiou schválená na vývoz do krajín Európskych spoločenstiev. Táto požiadavka musí byť potvrdená certifikátom sprevádzajúcim zásielku, vydaným príslušným orgánom tretej krajiny.

§ 14
Kontrola

Na zabezpečenie jednotného postupu pri uplatňovaní právneho predpisu Európskych spoločenstiev uvedeného v prílohe č. 1 veterinárni odborníci určení Európskou komisiou môžu vykonávať kontroly na mieste v spolupráci s príslušným orgánom, ktorý im poskytne pri výkone ich povinností potrebnú súčinnosť. Štátna veterinárna a potravinová správa prijme potrebné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov. Príslušné orgány, právnické osoby a fyzické osoby, ktorých sa tieto kontroly týkajú, umožnia odborníkom určeným Európskou komisiou prístup ku všetkým potrebným informáciám, dokladom a osobám, ako aj vstup do miestností, prevádzkarní, zariadení a dopravných prostriedkov na účely vykonávania kontroly v rovnakom rozsahu ako príslušnému orgánu.

§ 15
Účinnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. augusta 2003.

Mikuláš Dzurinda v. r.

Príloha č. 1
k nariadeniu vlády č. 315/2003 Z. z.

ZOZNAM TRANSPONOVANÝCH PRÁVNYCH PREDPISOV

Smernica Rady 93/119/ES z 22. decembra 1993 o ochrane zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania (Úradný vestník Európskych spoločenstiev, L 340, 31.12.93, s.21).
Smernica Rady je preložená do slovenského jazyka a do úradného prekladu v slovenskom jazyku možno nahliadnuť v sídle Inštitútu pre aproximáciu práva Úradu vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1/29, Bratislava.

Príloha č. 2
k nariadeniu vlády č. 315/2003 Z. z.

POŽIADAVKY NA PRESUNY A USTAJNENIE ZVIERAT V BITÚNKU

I. Všeobecné požiadavky

1. Každý bitúnok musí mať k dispozícii vhodné vybavenie a zariadenia na vykladanie zvierat z dopravných prostriedkov.
2. Zvieratá musia byť vyložené čo najskôr po príjazde; ak nie je možné vyhnúť sa oneskoreniu, musia byť chránené proti nepriazni počasia a musí im byť poskytnutá dostatočná výmena vzduchu.
3. Zvieratá, ktoré by sa mohli navzájom poraniť vzhľadom na ich druh, pohlavie, vek alebo pôvod, musia sa držať oddelene od seba.
4. Zvieratá musia byť chránené proti nepriazni počasia; ak sú vystavené vysokým teplotám pri vysokej relatívnej vlhkosti vzduchu, musia byť vhodným spôsobom ochladzované.
5. Podmienky, v ktorých sa zvieratá nachádzajú a ich zdravotný stav musia byť kontrolované najmenej dvakrát denne, ráno a večer.
6. Zvieratá, ktoré zažili bolesť alebo utrpenie počas prepravy alebo pri príjazde na bitúnok a neodstavené mláďatá musia byť okamžite zabité, a ak to nie je možné, musia byť oddelené od ostatných zvierat a zabité čo najskôr, najneskôr však do dvoch hodín; zvieratá, ktoré nie sú schopné chodiť, nesmú byť odtiahnuté na miesto zabitia, ale musia byť usmrtené na mieste, kde ležia, alebo tam, kde je to možné, prevezú sa na vozíku alebo posuvnej plošine na miesto nutného zabitia, ak sa tým zvieratám nespôsobí zbytočné utrpenie; o každom takto usmrtenom zvierati sa vedie záznam, ktorý sa na bitúnku uchováva po dobu troch rokov a dáva sa hlásenie príslušnej regionálnej veterinárnej a potravinovej správe. Ustanovenia osobitného predpisu[1]) nie sú týmto dotknuté.
7. Ryby možno držať vo vhodných nádobách, v ktorých na 1 m^3 vody pripadá najviac 200 kg živých rýb, teplota vody sa pohybuje v rozmedzí 5 °C až 10 °C a je zabezpečená možnosť dostatočnej výmeny pitnej vody.

II. Požiadavky na starostlivosť o zvieratá dovezené inak ako v kontajneroch

1. Vybavenie na vykladanie zvierat musí mať nešmykľavú podlahu, a ak je to nutné, musí byť vybavené postrannou zábranou; mostíky, rampy a lavičky musia mať bočnice, zábradlie alebo iné ochranné prostriedky predchádzajúce pádom zvierat z nich a vchod alebo východ z rampy musí mať najnižší možný sklon; ryby možno z vody vyberať len pomocou podberáka.
2. Počas vykladania sa musí dbať o to, aby sa zvieratá neľakali, nerozrušovali alebo sa s nimi nezaobchádzalo zle a aby sa zabezpečilo, že zvieratá sa neprevrátia; zvieratá nemožno vyťahovať za hlavu, rohy, uši, končatiny, chvost alebo vlnu spôsobom, ktorý im spôsobuje zbytočnú bolesť alebo utrpenie, ak je to potrebné, treba ich vyviesť individuálne.
3. Zvieratá sa musia presúvať šetrne, preháňacie chodby musia byť konštruované a zostavené tak, aby sa minimalizovalo riziko poranenia zvierat a aby sa využilo ich stádové správanie.
4. Nástroje na usmerňovanie pohybu zvierat sa môžu používať len na tieto účely a krátkodobo. Ak sa použije prístroj vysielajúci elektrické šoky, možno ho použiť len na dospelý hovädzí dobytok a ošípané odmietajúce pohyb, pričom šok nesmie trvať dlhšie ako dve sekundy, musí byť zachovaný požadovaný odstup medzi dvomi šokmi aspoň 30 sekúnd a zviera musí mať dostatok priestoru na pohyb dopredu a prístroj vysielajúci elektrický šok môže byť priložený iba na oblasť sedacieho svalu.
5. Zvieratá nemožno kopať, biť päsťami, na citlivé miesta udierať alebo pôsobiť tlakom, zvlášť sa nesmie drviť, vykrúcať alebo lámať chvost a chytať za oči.
6. Zviera sa nesmie privádzať k miestu zabitia, ak ho nemožno okamžite zabiť, a ak nie je bezprostredne po príjazde na bitúnok zabité, zviera sa musí ustajniť.

7. Bitúnky musia byť vybavené dostatočným počtom ohrád na primerané ustajnenie zvierat s ochranou pred nepriazňou počasia.
8. Okrem dodržania požiadaviek na ustajnenie stanovených osobitnými predpismi musí mať ustajnenie
   a) podlahy, ktoré znižujú riziko pošmyknutia a nespôsobujú zvieratám ujmu pri kontakte s nimi,
   b) primeranú ventiláciu berúcu do úvahy extrémne teploty a vlhkosť, ktoré možno očakávať, a kde sú požadované mechanické prostriedky na ventiláciu, musí byť zabezpečený vhodný záložný systém pre prípad poruchy,
   c) umelé osvetlenie s dostatočnou intenzitou umožňujúce kontrolu zvierat kedykoľvek, a ak je to potrebné, musí byť dostupný aj primeraný záložný zdroj,
   d) zariadenie na priväzovanie zvierat, ak je to potrebné,
   e) zvieratá, ktoré sú na bitúnku ustajnené cez noc, primerane zásobené vhodnou podstielkou, ak je to potrebné.
9. Tam, kde bitúnky majú okrem ustajnenia podľa bodu II.7. a II.8. ešte aj poľné ustajnenie bez prirodzeného úkrytu alebo tieňa, musí sa zvieratám poskytnúť vhodná ochrana proti nepriazni počasia a musia sa na nich udržiavať podmienky zaisťujúce zvieratám, že nebudú vystavené fyzikálnym, chemickým alebo iným zdravotným rizikám.
10. Zvieratá, ktoré nie sú po príjazde na bitúnok priamo odvedené na miesto zabitia, musia mať stály prístup k vhodným zariadeniam s vodou na pitie, a ak do 12 hodín po ich príjazde na bitúnok nie sú zabité, musia sa kŕmiť striedmym množstvom krmiva v primeraných intervaloch.
11. Zvieratá, ktoré sa držia na bitúnku 12 hodín a dlhšie, musia byť ustajnené a kde sa to dá, uviazané spôsobom, ktorý umožňuje zvieratám bez problémov si ľahnúť; kde zvieratá nie sú uväzované, krmivo sa musí predkladať tak, aby zvieratá mali k nemu nerušený prístup.
12. Laktujúce samice sa musia dojiť v intervaloch, v akých sa dojili v chove, najmenej však dvakrát denne, každých 12 hodín.
13. Ryby sa nemôžu chytať za oči a žiabre, za živa zbavovať šupín, násilne zbavovať ikier alebo mlieča a omračovať alebo usmrcovať inak, ako je stanovené v prílohe č. 4 v bode II. 2. písm. c) a e), v bode III. 4. písm. f) a v bode III.5.

III. Požiadavky na starostlivosť o zvieratá dovezené v kontajneroch

1. S kontajnermi, v ktorých sú prepravované zvieratá, treba zaobchádzať opatrne a nesmú sa hádzať, zhadzovať alebo prevracať, kde je to možné, musia sa nakladať a vykladať vodorovne pomocou mechanizmov.
2. Dovezené kontajnery s dnom s otvormi alebo s pružným dnom sa musia vykladať so zvláštnou opatrnosťou, aby sa predišlo poraneniam, najvhodnejšie je zvieratá z takýchto kontajnerov vykladať individuálne.
3. Zvieratá dovezené v kontajneroch musia byť zabité čo najskôr, inak musia byť napojené a kŕmené v súlade s bodom II.9.

Príloha č. 3
k nariadeniu vlády č. 315/2003 Z. z.

POŽIADAVKY NA ZNEHYBNENIE PRED OMRÁČENÍM, ZABITÍM ALEBO USMRTENÍM

1. Zvieratá musia byť znehybnené vhodným spôsobom, ktorý vylučuje ich zbytočnú bolesť, utrpenie, vzrušenie, poranenie alebo pomliaždeniny.
2. V prípade zabíjania rituálnym spôsobom je pred zabitím hovädzieho dobytka nutné znehybnenie použitím schváleného mechanického spôsobu, ktorý vylučuje bolesť, utrpenie alebo vzrušenie a akékoľvek poranenie alebo pomliaždeniny zvierat.
3. Zvieratám sa pred omráčením alebo usmrtením nemôžu zväzovať končatiny a nemôžu byť vyvesované; hydina a králiky sa môžu pred zabitím vyvesiť za predpokladu, že sa zabezpečí, aby zvieratá v okamihu omračovania boli dostatočne uvoľnené a tým sa umožnilo efektívne omráčenie bez zbytočného oneskorenia. Držanie zvieraťa v zariadení na znehybňovanie sa nemôže za žiadnych okolností pokladať za vyvesenie zvieraťa.
4. Zvieratá, ktoré sú omráčené alebo usmrtené pomocou mechanického alebo elektrického prístroja priloženého na hlavu, musia byť v takej polohe, aby sa zariadenie dalo ľahko, presne a na dostatočne dlhý čas priložiť a uviesť do chodu; pri omračovaní nepárnokopytníkov a hovädzieho dobytka sa musí znehybniť aj hlava použitím vhodného prostriedku.
5. Elektrické omračovacie zariadenie sa nemôže použiť ako prostriedok na znehybnenie, imobilizáciu alebo na poháňanie zvierat.

Príloha č. 4
k nariadeniu vlády č. 315/2003 Z. z.

POŽIADAVKY NA OMRAČOVANIE ALEBO USMRCOVANIE INÝCH AKO KOŽUŠINOVÝCH ZVIERAT

I. Povolené spôsoby omračovania a usmrcovania

1. Omráčenie:
   a) použitím upevnenej strely, ktorá prerazí lebku,
   b) úderom bez prerazenia lebky,
   c) elektrickým výbojom,
   d) účinkom plynného oxidu uhličitého.
2. Usmrtenie:
   a) použitím voľného projektilu alebo strelnou zbraňou,
   b) elektrickým prúdom,
   c) účinkom plynného oxidu uhličitého.
3. Na základe individuálnej žiadosti a posúdenia iných dostupných metód usmrcovania môže hlavný veterinárny lekár schváliť[1]) dekapitáciu, prudké oddelenie hlavy od krku zvieraťa, dislokáciu krčných stavcov, porušenie celistvosti krčnej chrbtice s prerušením miechy a použitie vákuovej komory ako vhodný spôsob usmrcovania istých druhov zvierat pre konkrétneho žiadateľa s časovým obmedzením na jeden rok za podmienky, že budú dodržané ustanovenia § 3 a požiadavky ustanovené v bode III tejto prílohy.

II. Špecifické požiadavky na omračovanie zvierat

Zviera sa môže omráčiť, len ak nasleduje okamžité zabitie vykrvením.

1. Pri omráčení upevnenou strelou s prerazením lebky
   a) omračovací prístroj sa musí umiestniť a nasmerovať tak, aby sa zabezpečilo preniknutie projektilu mozgovou kôrou; u hovädzieho dobytka je správne umiestnenie prístroja na čele, v priesečníku pomyselných spojníc oka a základne protiľahlého rohu a nasmerovaním k foramen ovale, u koní a u ošípaných je správne umiestnenie prístroja na čele, v priesečníku pomyselných spojníc oka a protiľahlého vrchného okraja báze ušnice s nasmerovaním prístroja ako u hovädzieho dobytka, u kôz a u oviec je správne postavenie prístroja kolmo na temeno hlavy so smerovaním medzi oblúky sánky,
   b) omračovať hovädzí dobytok strelou do zátylka je zakázané; omračovať ovce a kozy strelou do zátylku je prípustné v prípade, že rohy znemožňujú bezpečné omráčenie strelou do temena, v takom prípade je potrebné strelu umiestniť čo najbližšie za bázu rohov a nasmerovať ju smerom ku koreňu jazyka a vykrvenie je potrebné začať do 15 sekúnd od omráčenia,
   c) ak sa používa omračovací prístroj s upevnenou strelou, obsluhujúci personál musí po každom použití skontrolovať, či sa strela vrátila do východiskovej polohy, a ak sa zistí, že strela sa do východiskovej polohy nevrátila, prístroj sa nemôže používať, pokiaľ sa neopraví,
   d) zviera možno vpustiť do omračovacej ohrady a znehybniť mu hlavu až vtedy, keď je obsluhujúci personál pripravený zviera omráčiť,
   e) hĺbka prieniku bodca upevnenej strely s prerazením lebky musí byť 9 mm pri omračovaní zvierat so živou hmotnosťou menšou ako 150 kg a 14 mm pri omračovaní zvierat so živou hmotnosťou prevyšujúcou 150 kg,
   f) pri omračovaní upevnenou strelou musí byť v mieste, kde sa vykonáva omračovanie zvierat, vždy pripravený schválený náhradný prístroj na omračovanie zvierat pre prípad poruchy omračovacieho zariadenia,

g) každé zviera musí byť pred vykrvením skontrolované, či je zbavené vedomia kontrolou straty pravidelného rytmu dýchania a stratou rohovkového (korneálneho) reflexu; o vykonaní kontroly účinnosti omráčenia upevnenou strelou s prerazením lebky sa vedie denný záznam spolu s nedostatkami omračovania a ten sa pre potreby kontroly uchováva po dobu jedného roka.

2. Omráčenie úderom bez prerazenia lebky

a) možno vykonať len mechanickým nástrojom, ktorý vykoná úder do lebky; obsluhujúci personál zaručuje, že prístroj sa použije v správnej polohe a so správnou silou náplne podľa návodu výrobcu, aby sa dosiahlo účinné omráčenie bez prerazenia lebky,

b) možno vykonať pri malej skupine králikov do 50 kusov aj bez použitia nástroja podľa bodu 2 písm. a), ale takéto omráčenie musí byť vykonané spôsobom, ktorým je zviera okamžite zbavené vedomia a v tomto stave pretrvá až do zabitia, v súlade s ustanovením § 3,

c) ryby možno v prevádzkarňach s malou kapacitou omračovať úderom do temena hlavy s následným zabitím spôsobeným prerušením miechy a prerezaním ciev rezom vedeným bezprostredne za hlavou alebo prerezaním žiabrových oblúkov a vykrvením,

d) pri omračovaní úderom bez prerazenia lebky musí byť v mieste, kde sa vykonáva omračovanie zvierat, vždy pripravený schválený náhradný nástroj na omračovanie zvierat pre prípad poruchy omračovacieho zariadenia,

e) každé zviera musí byť pred vykrvením skontrolované, či je zbavené vedomia kontrolou straty pravidelného rytmu dýchania a stratou rohovkového (korneálneho) reflexu; o vykonaní kontroly účinnosti omráčenia úderom bez prerazenia lebky sa vedie denný záznam spolu s nedostatkami omračovania a ten sa pre potreby kontroly uchováva po dobu jedného roka.

3. Pri omráčení elektrickým výbojom

a) elektródy omračovacieho prístroja na omráčenie zvierat elektrickým výbojom sa priložia na navlhčenú kožu alebo na miesto s odstráneným nadmerným ochlpením alebo operením tak, aby zovreli hlavu zvieraťa a došlo k prieniku elektrického výboja cez mozog; správne umiestnenie elektród u prežúvavcov je stredná vzdialenosť medzi okom a ušnicou na každej strane, u ošípaných možno elektródy umiestniť i tesne pod ušnicu alebo tesne pred ušnicu,

b) ak sa zvieratá omračujú individuálne, prístroj musí byť

1. vybavený zariadením, ktoré meria napätie a blokuje činnosť prístroja v prípade nedostatočného napätia elektrického prúdu,

2. vybavený zvukovým alebo svetelným zariadením na signalizáciu dĺžky použitia prístroja,

3. pripojený k zariadeniu, ktoré ukazuje napätie a intenzitu prechádzajúceho elektrického prúdu, umiestnenému tak, aby bolo pre obsluhujúci personál jasne viditeľné,

c) na individuálne omračovanie zvierat elektrickým výbojom sa používa striedavý prúd s frekvenciou 50 Hz a týmito hodnotami napätia:

1. hovädzí dobytok - 2,5 A/kus počas 4 sekúnd,

2. teľatá - 1,0 A/kus počas 4 sekúnd,

3. ošípané - 1,3 A/kus počas 4 sekúnd,

4. ovce a kozy - 1,0 A/kus počas 4 sekúnd,

5. jahňatá - 0,6 A/ks počas 4 sekúnd,

6. králiky - 0,3 A/kus počas 4 sekúnd,

7. pštrosy - 0,4 A/kus počas 4 sekúnd,

d) pri omračovaní elektrickým výbojom musí byť v mieste, kde sa vykonáva omračovanie zvierat, vždy pripravený schválený náhradný prístroj na omračovanie zvierat pre prípad poruchy omračovacieho zariadenia, ktorý je nezávislý od dodávky elektrickej energie,

e) každé zviera musí byť pred vykrvením skontrolované, či je zbavené vedomia kontrolou straty pravidelného rytmu dýchania a stratou rohovkového (korneálneho) reflexu; o vykonaní kontroly účinnosti omráčenia individuálnym použitím elektrického výboja sa vedie denný záznam spolu s nedostatkami omračovania a ten sa pre potreby kontroly uchováva po dobu jedného roka,

f) pri omračovaní hydiny elektrickým prúdom vo vodnom kúpeli musí hladina vody zabezpečiť dobrý kontakt s hlavou a je potrebné zabezpečiť dobrú vodivosť prúdu vlhčením hákov alebo ôk na vešanie hydiny,

g) na skupinové omračovanie hydiny elektrickým prúdom vo vodnom kúpeli musí byť použitý dostatočne silný prúd schopný zbaviť vedomia všetky zvieratá v skupine,

h) na omračovanie hydiny elektrickým prúdom vo vodnom kúpeli s nasledujúcim vykrvením sa používa striedavý prúd zabezpečujúci okamžitú stratu vedomia až do zabitia s frekvenciou 50 Hz a týmito hodnotami napätia v prepočte na jedno zviera:

1. brojlery - 120 mA počas 4 sekúnd,
2. sliepky - 90 mA počas 4 sekúnd,
3. morky - 150 mA počas 4 sekúnd,
4. kačice a husi - 130 mA počas 6 sekúnd,
5. prepelica - 60 mA počas 4 sekúnd,

i) vodný kúpeľ musí zodpovedať druhu hydiny svojou veľkosťou a hĺbkou, voda z bezpečnostného hľadiska nesmie pretekať cez okraje nádoby s vodou a dĺžka ponornej elektródy musí zodpovedať dĺžke vodného kúpeľa,

j) na začiatku omračovania a následne, najmenej každé dve hodiny od začiatku omračovania, obsluhujúci personál vykoná kontrolu účinnosti omračovania pomocou skúšky na zachovanie rohovkového reflexu; o vykonaní kontroly účinnosti sa vedie záznam, v ktorom sa uvádza dátum, čas a výsledok skúšky na zachovanie reflexov, a ten sa pre potreby kontroly uchováva po dobu jedného roka,

k) omračovacie zariadenie na omračovanie elektrickým prúdom vo vodnom kúpeli musí byť vybavené manuálnym vypínačom, ktorým možno v prípade poruchy alebo nedostatočného omráčenia hydiny linku zastaviť,

l) elektrickým prúdom vo vodnom kúpeli možno omračovať aj ryby.

4. Pri omráčení účinkom plynného oxidu uhličitého

a) koncentrácia plynného oxidu uhličitého na omračovanie ošípaných musí byť najmenej 80 objemových percent v mieste najvyššej koncentrácie,

b) komory, v ktorých sú ošípané vystavené plynu, a zariadenia používané na posun ošípaných v nich musia byť navrhnuté, zhotovené a udržiavané tak, aby nespôsobovali zvieratám poranenie, nestláčali im hrudný kôš, umožňovali im ostať podopreté až do straty vedomia a primeraným osvetlením zariadenia na posun zvierat umožnili ošípaným navzájom sa vidieť,

c) komory musia byť vybavené prístrojom na meranie koncentrácie plynu v mieste najvyššej expozície a výstražným zvukovým alebo svetelným zariadením signalizujúcim zníženie koncentrácie oxidu uhličitého pod požadovanú hodnotu,

d) funkčnosť meracích prístrojov musí byť pravidelne kontrolovaná, najmenej však raz ročne,

e) najmenej dve ošípané musia byť umiestnené v ohradách alebo kontajneroch, v ktorých sa môžu vidieť, a musia byť premiestnené do komory s plynom v priebehu 30 sekúnd od ich vstupu do zariadenia a čo najrýchlejšie sa musia posunúť na miesto s najvyššou koncentráciou plynu, kde ostanú po dostatočne dlhú dobu, aby bezvedomie ošípaných

trvalo až do ich zabitia, najmenej však 90 sekúnd v komore s koncentráciou plynu väčšou ako 80 objemových percent,

f) každé zviera musí byť pred vykrvením skontrolované, či je zbavené vedomia kontrolou straty pravidelného rytmu dýchania, stratou rohovkového (korneálneho) reflexu a uvoľnenia svalového tonusu; o vykonaní kontroly účinnosti omráčenia účinkom plynného oxidu uhličitého sa vedie denný záznam spolu s nedostatkami omračovania a ten sa pre potreby kontroly uchováva po dobu jedného roka,

g) plynným oxidom uhličitým možno omračovať aj ryby, ktoré musia byť úplne ponorené.

III. Špecifické požiadavky na usmrcovanie

1. Voľný projektil alebo strelnú zbraň možno použiť na usmrcovanie rôznych druhov zvierat, zvlášť sú vhodné na usmrcovanie veľkej zveri chovanej farmovým spôsobom; usmrcovať zvieratá voľným projektilom alebo strelnou zbraňou možno len na základe schválenia hlavného veterinárneho lekára,[1]) a to celoplášťovým projektilom, kvalifikovaným personálom a spôsobom, ktorý zvieratám navodí okamžitú stratu vedomia s následnou smrťou v súlade s ustanovením § 3 podľa druhu zvierat.

Zbraň ráže v mm (kaliber v inch)	Vzdialenosť/nárazová energia		
Druh	do 10 cm / 200 J	do 40 m / 2 000 J	nad 40 m / 2 000 J
bizón	9,65 (0,38)	10,41 (0,41)	11,18 (0,44)
kôň, hovädzí dobytok	9,65 (0,38)	9,65 (0,38)	9,65 (0,38)
raticová zver, diviačia zver (ošípané), malá srstnatá zver	5,59 (0,22)	6,1 (0,24)	8,13 (0,32)

2. Metóda usmrcovania použitím elektrického prúdu bez vykrvenia je použiteľná pre rôzne druhy zvierat pri dodržaní ustanovení § 3; na individuálne usmrcovanie zvierat elektrickým výbojom sa používa striedavý prúd vedený mozgom a srdcom až do jeho zástavy alebo dvojfázovým spôsobom najprv mozgom a bezodkladne srdcom s frekvenciou 50 Hz a týmito hodnotami napätia:

   a) hovädzí dobytok - 2,5 A/kus počas najmenej 8 sekúnd,

   b) teľatá - 1,0 A/kus počas najmenej 8 sekúnd,

   c) ošípané - 1,3 A/kus počas najmenej 8 sekúnd,

   d) ovce a kozy - 1,0 A/kus počas najmenej 8 sekúnd,

   e) jahňatá - 0,6 A/ks počas najmenej 8 sekúnd,

   f) králiky - 0,3 A/kus počas najmenej 8 sekúnd,

   g) pštrosy - 0,4 A/kus počas najmenej 8 sekúnd.

3. Usmrcovanie elektrickým prúdom vo vodnom kúpeli bez nasledujúceho vykrvenia je vhodná metóda na usmrcovanie hydiny a rýb; veľkosť a hĺbka vodného kúpeľa a dĺžka elektód musí zodpovedať usmrcovaným zvieratám, pričom ryby musia byť úplne ponorené.

4. Na usmrcovanie zvierat vo vodnom kúpeli používa sa striedavý prúd s frekvenciou 50 Hz a týmito hodnotami napätia:

   a) brojlery - 160 mA počas 10 sekúnd,

   b) sliepky - 160 mA počas 10 sekúnd,

   c) morky - 250 mA počas 10 sekúnd,

   d) kačice a husi - 200 mA počas 15 sekúnd,

   e) prepelice - 100 mA počas 10 sekúnd,

   f) ryby - 0,1-0,2 A/dm^3 počas 2 až 5 minút v závislosti od veľkosti a druhu ryby.

5. Metóda usmrcovania zvierat plynným oxidom uhličitým je použiteľná pre rôzne druhy pri dodržaní ustanovení § 3, zvlášť vhodná je pre hrabavú hydinu a ryby; hydinu pomocou

plynného oxidu uhličitého možno usmrcovať len pri dodržaní najnižšej koncentrácie plynu v komore na úrovni 80 objemových percent počas 10 minút; v prípade potreby možno využiť túto metódu usmrcovania aj u vodnej hydiny, ktorej mozog je odolnejší proti účinku CO_2 a jej perie udržiava väčšie množstvo vzduchu, preto je potrebná dlhšia expozícia zvierat účinku CO_2 počas 15 minút. Vzhľadom na riziká pre obsluhujúci personál je potrebné usmrcovanie touto metódou vykonávať na voľnom priestranstve, alebo ak to nie je z rôznych príčin vhodné, je potrebné zabezpečiť dostatočný prívod čerstvého vzduchu v mieste výkonu.

6. Metóda dekapitácie alebo dislokácie krčných stavcov sa môže na usmrtenie použiť iba pri usmrcovaní malého množstva hydiny do 30 kusov kvalifikovaným personálom v súlade s ustanovením § 3.

7. Metódu usmrcovania zvierat vo vákuovej komore možno použiť len na usmrtenie farmovým spôsobom chovanú pernatú zver, ako napríklad na prepelicu, jarabicu a bažanta, pri dodržaní ustanovení § 3, ak

   a) zvieratá sú umiestnené vo vzduchotesnej komore, z ktorej je pomocou výkonnej elektrickej pumpy prudko odsatý vzduch,

   b) zvieratá ostanú vo vákuu až do vymiznutia základných životných funkcií,

   c) zvieratá sú umiestňované do vákuovej komory v prepravníkoch bez prekladania; prepravníky musia byť komore prispôsobené.

8. Všetky zvieratá možno usmrcovať aj predávkovaním anestetika, ak zvolené anestetikum, veľkosť dávky a spôsob podania spôsobia okamžitú stratu vedomia končiacu smrťou zvieraťa. Táto metóda je zvlášť vhodná na usmrcovanie jahniat, ciciakov a odstavčiat.

Príloha č. 5
k nariadeniu vlády č. 315/2003 Z. z.

POŽIADAVKY NA VYKRVENIE ZVIERAT

1. Zviera, ktoré bolo omráčené, musí byť vykrvené spôsobom, ktorý zaistí rýchle a úplné vykrvenie pred nadobudnutím vedomia.
2. Doba od omráčenia po začiatok vykrvenia v závislosti od spôsobu omráčenia a druhu zvieraťa nesmie prekročiť
   a) pri omráčení upevnenou strelou
      1. hovädzieho dobytka - 60 sekúnd,
      2. oviec a kôz strelou - 15 sekúnd,
      3. ostatných zvierat - 20 sekúnd,
   b) pri omráčení elektrickým výbojom
      1. s vykrvením v ľahu - 10 sekúnd,
      2. s vykrvením vyveseného zvieraťa - 20 sekúnd,
   c) pri omráčení plynným oxidom uhličitým - 20 sekúnd.
3. Omráčené zviera musí byť vykrvené prerezaním najmenej jednej z krčných tepien alebo ciev, ktoré z nej vystupujú; po prerezaní ciev sa až do úplného vykrvenia nesmie vykonávať žiadna iná manipulácia ani elektrická stimulácia.
4. Ak omráčenie, zavesenie, zdvihnutie a vykrvenie vykonáva jedna osoba, musí všetky postupné úkony vykonať najprv pri jednom zvierati a až potom ich môže začať vykonávať pri ďalšom zvierati.
5. Pri vykrvovaní hydiny automatickým odrezaním hlavy musí byť prítomná osoba, ktorá v prípade poruchy zariadenia okamžite zabije zvieratá.

Príloha č. 6
k nariadeniu vlády č. 315/2003 Z. z.

POŽIADAVKY NA USMRCOVANIE ZVIERAT PRI ERADIKÁCII CHORÔB

Všetky spôsoby povolené v prílohe č. 4 možno používať pri eradikácii chorôb. Hlavný veterinárny lekár môže navyše povoliť použitie iného spôsobu usmrcovania zvierat bez ovplyvňovania ich vedomia, ktorý je v súlade s ustanovením § 3 a zabezpečí, že

a) ak zvolený spôsob nespôsobí okamžitú smrť, zviera sa bezodkladne usmrtí ešte pred nadobudnutím vedomia,

b) so zvieraťom sa môže manipulovať až po vymiznutí základných životných funkcií.

Príloha č. 7
k nariadeniu vlády č. 315/2003 Z. z.

POŽIADAVKY NA USMRCOVANIE KOŽUŠINOVÝCH ZVIERAT

I. Povolené spôsoby usmrcovania kožušinových zvierat
Kožušinové zvieratá možno usmrcovať len najvhodnejším z týchto spôsobov:

a) použitím mechanického prístroja s prienikom do mozgu,

b) predávkovaním anestetík,

c) elektrickým prúdom so zástavou srdca,

d) účinkom plynného oxidu uhoľnatého,

e) účinkom chloroformu,

f) účinkom plynného oxidu uhličitého.

II. Špecifické požiadavky na usmrcovanie kožušinových zvierat

1. Pri použití mechanického prístroja s prienikom do mozgu je potrebné venovať pozornosť postaveniu prístroja, ktoré musí zabezpečiť prienik projektilu mozgovou kôrou; mechanický prístroj s prienikom do mozgu možno použiť, len ak po jeho použití nasleduje okamžité vykrvenie zvieraťa.

2. Predávkovanie anestetikami možno použiť, len ak zvolené anestetikum, veľkosť dávky a spôsob podania spôsobia okamžitú stratu vedomia končiacu smrťou zvieraťa.

3. Pri usmrcovaní kožušinových zvierat pomocou elektrického prúdu so zástavou srdca musia byť elektródy umiestnené tak, aby prúd prešiel mozgom a srdcom a aby bolo použité najnižšie napätie potrebné na dosiahnutie straty vedomia zvieraťa a zástavy srdca; pri usmrcovaní líšok zavedením elektród do papule a konečníka sa vyžaduje napätie prúdu najmenej 0,3 A počas najmenej troch sekúnd.

4. Pri usmrcovaní účinkom plynného oxidu uhoľnatého

a) komora, kde sú zvieratá vystavené účinku oxidu uhoľného, musí byť navrhnutá, konštruovaná a udržovaná tak, aby sa vylúčilo poranenie zvierat a bolo možné ich vidieť,

b) zvieratá možno do komory umiestniť až po dosiahnutí koncentrácie oxidu uhoľnatého najmenej jedného objemového percenta privádzaného zo zdroja 100 % oxidu uhoľnatého,

c) možno použiť aj špeciálne upravený výfukový plyn na lasicovité a činčily za predpokladu, že testy preukazujú, že plyn je dostatočne ochladený, filtrovaný, neobsahuje dráždivé látky alebo plyny a koncentrácia oxidu uhoľnatého v komore dosahuje najmenej 1 objemové percento,

d) plyn musí najskôr navodiť celkovú anestézu a následne spôsobiť smrť,

e) zvieratá musia ostať v komore až do vymiznutia základných životných funkcií.

5. Pri usmrcovaní účinkom chloroformu, ktorý možno použiť na usmrcovanie činčíl,

a) komora, kde sú zvieratá vystavené účinku chloroformu, musí byť navrhnutá, konštruovaná a udržovaná tak, aby sa vylúčilo poranenie zvierat a bolo možné ich vidieť,

b) zvieratá možno do komory umiestniť, až keď obsahuje nasýtenú zmes vzduchu a chloroformových pár,

c) plyn musí najskôr navodiť celkovú anestézu a následne spôsobiť smrť,

d) zvieratá musia ostať v komore až do vymiznutia základných životných funkcií.

6. Pri usmrcovaní účinkom plynného oxidu uhličitého, ktorý možno použiť na usmrcovanie lasicovitých a činčíl,

a) komora, kde sú zvieratá vystavené účinku oxidu uhličitého, musí byť navrhnutá, konštruovaná a udržovaná tak, aby sa vylúčilo poranenie zvierat a bolo možné ich vidieť,

b) zvieratá možno do komory umiestniť až po dosiahnutí najvyššej možnej koncentrácie oxidu uhličitého, najmenej však 80 objemových percent, privádzaného zo zdroja 100 % oxidu uhličitého,

c) plyn musí najskôr navodiť celkovú anestézu a následne spôsobiť smrť,

d) zvieratá musia ostať v komore až do vymiznutia základných životných funkcií.

Príloha č. 8
k nariadeniu vlády č. 315/2003 Z. z.

POŽIADAVKY NA USMRCOVANIE PREBYTOČNÝCH JEDNODENNÝCH KURČIAT A NEPOTREBNÝCH EMBRYÍ V LIAHNI

I. Povolené spôsoby usmrcovania prebytočných jednodenných kurčiat
Kurčatá možno usmrcovať:

a) použitím mechanického prístroja spôsobujúceho rýchlu smrť,

b) účinkom plynného oxidu uhličitého,

c) iným vedecky uznávaným spôsobom, povoleným hlavným veterinárnym lekárom, ktorý je v súlade s ustanovením § 3.

II. Špecifické požiadavky na usmrcovanie kurčiat

1. Pri použití mechanického prístroja spôsobujúceho rýchlu smrť

a) tento musí byť vybavený rýchlo rotujúcimi čepeľami alebo mechanicky sa zväčšujúcimi polystyrénovými výbežkami,

b) tento musí mať dostatočnú kapacitu na to, aby všetky zvieratá, s ktorými sa manipuluje, okamžite usmrtil, i keď sa použije veľké množstvo zvierat.

2. Pri usmrtení účinkom plynného oxidu uhličitého

a) zvieratá možno umiestniť do komory až po dosiahnutí najvyššej možnej koncentrácie oxidu uhličitého privádzaného zo zdroja 100 % oxidu uhličitého,

b) zvieratá musia ostať v komore až do vymiznutia základných životných funkcií.

III. Povolené spôsoby usmrcovania nepotrebných embryí v liahni
Embryá možno usmrcovať:

a) použitím mechanického prístroja spôsobujúceho rýchlu smrť podľa bodu II.1,

b) iným vedecky uznávaným spôsobom, povoleným hlavným veterinárnym lekárom, ktorý je v súlade s ustanovením § 3.

1) § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 311/2003 Z. z. o požiadavkách na ochranu zdravia zvierat a o požiadavkách v záujme ochrany zdravia ľudí pri usmrcovaní voľne žijúcej zveri a uvádzaní zveriny z tejto zveri na trh.
Zákon č. 23/1962 Zb. o poľovníctve v znení neskorších predpisov.

2) § 4 ods. 3 zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.

3) Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 281/2003 Z. z. o požiadavkách v záujme ochrany zdravia ľudí pri produkcii a uvádzaní čerstvého mäsa na trh.Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 282/2003 Z. z. o požiadavkách v záujme ochrany zdravia ľudí pri produkcii a uvádzaní čerstvého hydinového mäsa na trh.

4) § 2 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 297/2003 Z. z. o zdravotných podmienkach pri výmenách hydiny a násadových vajec s členskými štátmi, pri ich premiestňovaní a dovoze z tretích krajín.

5) § 10 zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností v znení zákona č. 394/2000 Z. z.

1) Príloha č. 2 časť F k nariadeniu vlády Slovenskej republiky č. 281/ 2003 Z. z. o požiadavkách v záujme ochrany zdravia ľudí pri produkcii a uvádzaní čerstvého mäsa na trh.

1) § 6 ods. 3 písm. f) zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.